

Februāra sākumā Krāslavas poliklīnikas ceturtā stāva telpās darbu sāka Eiropas standartiem atbilstoša klīniskā laboratorija. Nepiederošām personām ieeja tajā liegta. "Ezerzemes" žurnālistiem gan šoreiz tika izdarīts izņēmums. Laboratoriju izrādīja un uz mūsu jautājumiem izsmeloši atbildēja tās vadītāja Alla Fokina.

Veram pirmās durvis un nonākam pacientu uzņemšanas kabinetā, kurā pacientiem tiek paņemtas asinis analizēm no pirksta. Tieši šajā kabinetā nonāk arī analīžu materiāls no slimnīcas nodaļām laboratoriskajai izmeklēšanai. Te tas tiek reģistrēts, katram tiek piešķirts savs numurs atbilstoši standarta prasībām.

Nākamajā telpā neredz nekā īpaša, vienīgi iespaidīgs velkmes skapis, kurā tiek ievietotas analizēm savāktais urīns un krēpas. Skapī sagatavo preparātus analīžu veikšanai. Tam ir stiklotas durvis, dezinfekcijas lampas, apgaismojums, ventilācija. Vajadzības gadījumā var pieslēgt papildus elektroierīces.

Laboratorijas vadītājas kabīnets pārsteidz ar savu vienkāršo, bet pievilcīgo iekārtojumu. Uz vienīgā savdabīgas formas galda nekā lieka, vienīgi kaut kāds aparāts zem pārvalka. Izrādās — ļoti labs mikroskops. Piedāvājumu pavērot, kā korespondenta asinsķermenīši izskatās zem tā "acs", nekavējoties noraidu un novirzu sarunu uz citu tēmu: "Vai Jūs ilgu laiku strādājat laboratorijā?"

"Krāslavas slimnīcā par iecirkņa terapiju sāku strādāt 1985. gadā, bet kopš 1986. gada visu turpmāko laiku — laboratorijā", atbildēja A. Fokina.

Sarunājoties ar mums, vadītāja vienlaikus izrāda arī personāla palīgpalpas: garderobi un labi aprīkotu atpū-

tas istabu: gaumīgi, skaisti un, šķiet, arī ļoti ērti. Laboratorijas štata darbinieku nav daudz: viena ārste — laboratorijas vadītāja, sešas feldšeres - laborantes un sanitāre.

Reizē ar vārdiem: "Lūk, te ir mūsu laboratorijas "sirds"; mūsu priekšā tiek atvērta vēl vienas durvis. Aiz tām — fantastika tehnika.

Amerikāņu-ītaļu kopražojuma biokīmiskajam analizatoram "ILAB 300" nav pat gads. Visi procesi ir pilnīgi automatizēti: laborante tikai ievieto aparātā iepriekš attiecīgi sagatavotus analīžu paraugus un viss notiek. Darbinieki strādā ar gumijas cimdiem rokās — obligāta prasība mūsdienu apstākļos. Nepietiks vietas, lai avīzē izstāstītu, cik precīzi tas darbojas. Aprīkots ar datoru, monitoru un tastatūru, lai ievadītu datus par pacientu un izvēlētos vajadzīgo testu. Analīžu rezultāti uzreiz tiek izdrukāti.

Biokīmiskās analīzes izdara ar nelielu aparātu, kas saucas jonselektīvais analizators un izmēra trīs svarīgākos rādītājus — nātrija, kālija, hlora izmaiņas asinīs. Vitāli svarīgi tiem, kas saņem intensīvo terapiju reanimācijā. Rezultātus — izdrukā.

Pat urīna analizators "Miditon Junior II" analīžu rezultātus izdrukā. Vadītāja apgalvo, ka tas ir labs un uzticams aparāts, salīdzinoši vienkāršs un lēts.

Lai noteiktu trombu rašanās risku, kad slimniekam nozīmēta antikoagulantu terapija, laboratorijā šim mērķim ir franču firmas aparāts — koagulometrs.

Slimnīcas "sirdī"

Pasaulē ļoti pazīstamas firmas "CoulTER ACT diff" hematoloģiskais analizators spēj noteikt 18 dažādus asins parametrus un šim mērķim tam vajag pavisam nedaudz asiņu, kas arī nav mazsvarīgi. Aparāta cen-

as nav pats dārgākais šajā telpā. Telpā ir arī citas, šķietami pavisam vienkāršas sistēmas, piemēram, lai noteiktu asins rēzus piederību, saderības testu.

"Bet, neskatoties uz modernās tehnikas klāstu, bez mikroskopa laboratorijā nevar iztikt", saka A. Fokina. "Šajā laboratorijā ir mūsdienīgs līmenis, jo mums jābūt sertificētiem atbilstoši Eiropas Savienības standartam. Principā, mēs varam veikt ļoti daudzas analīzes, bet katram ir savas pilnvaras un vēl ir jautājums — cik tas izdevīgi? Analīžu veikšana ir ļoti dārgs priekš, retās un specifiskās izdevīgāk koncentrēt vienā vietā, piemēram, Daugavpilī, Rīgā. Mēs te veicam visas tās, kas vajadzīgas mūsu pilsētas slimnīcas pacientiem.

Vispār analīzes prasa lielus un ikdienas finansiālus ieguldījumus, tostarp arī obligātās kontroles. Nejaušas kļūdas faktoru nekad nevar izslēgt, tāpēc eksistē stingra kontroles sistēma. Galvenais ir kvalitāte. Pirms sākt darbu, izmantojam kontrolserumu, lai noteiktu, cik precīzi strādā metodika."

Vadītāja atslēdz "Elektrolux" ledusskapja durvis un parāda mazu pudelīti. Maksā 40 latu, iekšā speciāli sagatavots asins satāvs, ar konkrētiem parametriem. Veicot sastāva pārbaudi aparātā, parametriem jābūt normas robežās. Pretējā gadījumā aparātu vajag kalibrēt. Vēl viena

kontrolle: no Helsinkiem tiek atsūtītas asinis ar šeit nezināmiem parametriem. Krāslavas laboratorijā tos nosaka, sūta firmai atpakaļ un saņem atbildi par to, cik kvalitatīvi strādā laboratorija.

"Ziniet, labi strādājam," apgalvo Fokina. "pēc ES standartiem, bet tajos nav teikts, ar kādu aparātu tu strādā, bet jāpadara kvalitatīvi, un, kas pats galvenais, lai atbilstu prasībām. Bet ar vecām metodēm tas nav iespējams."

Bet, ja nu mūsdienīgais aparāts salūst? Izrādās, arī par tādu gadījumu padomāts jau tos pērkot. Noslēgti līgumi, un kvalificēti inženieri veic apkalpošanu. Arī par reaģentiem rūpējas firma.

Klīniskā laboratorija tiek pilnveidota. Ir problēmas: elektrības padeves pārtraukumi. Risinās jautājums par tāda aparāta pieslēgšanu, kas pasargātu vismaz no īslaicīgiem pārtraukumiem. Darbinieki šķiet priecīgi, ka nokļuvuši gaišākās, ērtākās telpās, viņiem uzlabojušies darba apstākļi. Ērtāk ir iedzīvotājiem, kuri diemžēl neparko negrib izmantot garderobi. Ērtāk ir stacionāru slimniekiem un medikākiem.

Vai slimnieks var, tā teikt, bez norīkojuma izdarīt analīzes? Izrādās, ka var. Ja jums ir ārsta nosūtījums, tad analīzes ir bezmaksas. Ja nav, bet ļoti, ļoti grūbas būt gudrākam par ārstu — lūdzu, maksājiet pēc cenrāža un uz priekšu. Vienīgi, kā jūs pats spējāt traktēt gatavos rezultātus? Bail no dūriena? Asinis no vēnas ņem ar vienreizēju silikonizētu adatu, kas neesot sāpīgs process. A. Fokina uzskata, ka sāpīgāk ir tad, kad ņem asinis no pirksta, kurā daudz nervu galu.

J. ROGA

Laboratorijas vadītāja Alla Fokina un feldšerelaborante Natālija Ančevska (priekšplānā) pie biokīmiskā analizatora. Vecākā feldšerelaborante Marina Karole strādā ar hematoloģisko analizatoru.

A. GONČAROVA foto